

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств м. Києва і Київської
області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

**Опитування закінчилося з
початком війни**

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств м. Києва і Київської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств м. Києва і Київської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти продовжували очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінювали перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалася вища інфляція та посилення девальвації національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств регіону очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 4.4% (у попередньому кварталі – 11.1%) (графік 1). У цілому по Україні очікувалося скорочення виробництва – «мінус» 1.7%. Найоптимістичніші очікування в підприємств транспорту (баланс відповідей – 26.9%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги вищими темпами:** 73.5% респондентів очікували, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 63.3%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво та ціни на світових ринках (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікувало 85.6% респондентів (у попередньому кварталі – 74.0%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 13.4% (у IV кварталі 2021 року – 20.4%), у цілому по Україні – 7.2% (таблиця). Найвищі очікування в респондентів підприємств сільського господарства (баланс відповідей – 28.6%);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 21.3% (у попередньому кварталі – 33.0%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 26.1% (у IV кварталі 2021 року – 17.3%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 4.5% та 17.0% відповідно (у попередньому кварталі – 11.4% та 26.6% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 13.9% (у попередньому кварталі – 15.6%). У цілому по Україні – 1.5% (графік 4). Найвищі очікування в респондентів підприємств енерго- та водопостачання (баланс відповідей – 28.6%);
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 91.0% та 71.7% відповідно (у попередньому кварталі – 87.3% та 68.4% відповідно) (графік 6). Найвищі очікування щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів підприємств будівництва та торгівлі (баланси відповідей – 90.0% та 89.1% відповідно). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 65.8% та 63.5% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 61.7% та 70.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежували нестабільна політична ситуація (вплив чинника оцінено значно вище, ніж у попередньому кварталі), занадто високі ціни на сировину та матеріали, а також на енергоносії (графік 5).

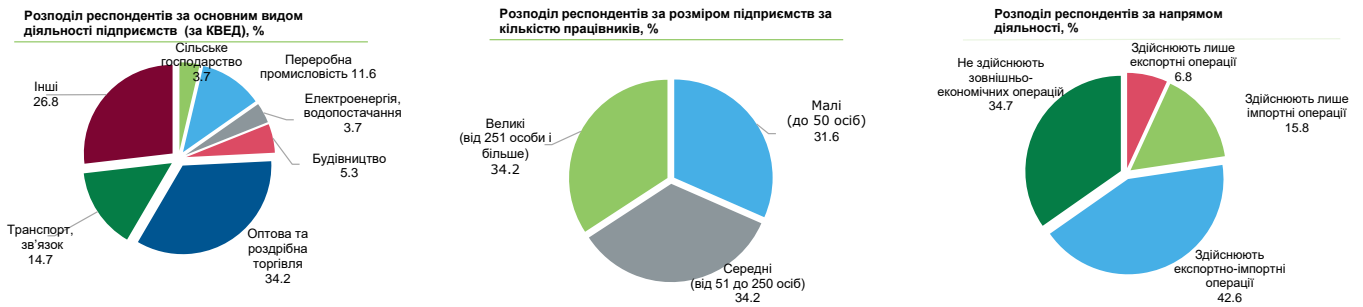
Підприємства області і надалі очікували **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планували брати кредити (43.3% опитаних), надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 10). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти продовжували називати занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 11).

97.8% респондентів зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

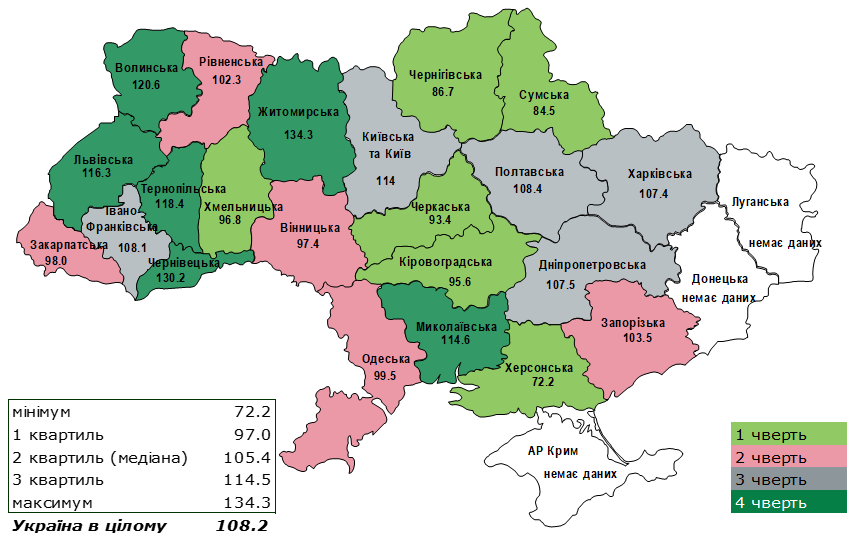
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 19.0% (у IV кварталі 2021 року – 18.0%). Найвищі оцінки в респондентів підприємств торгівлі. У цілому по Україні баланс відповідей – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва був вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 1.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 2.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 3.7% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 4.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 січня – 23 лютого 2022 року;
- опитано всього 190 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

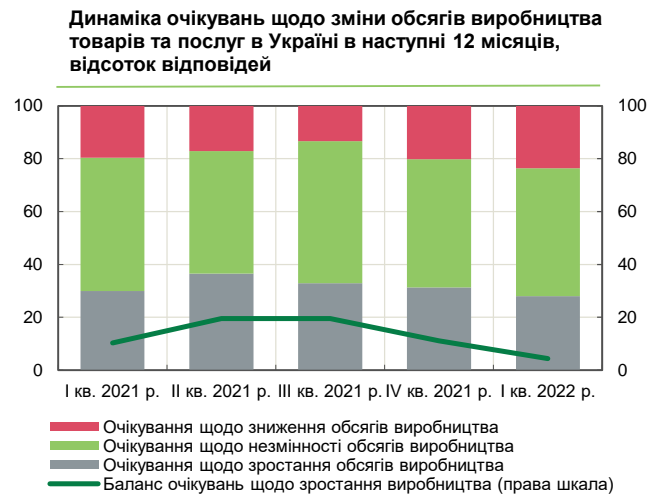
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

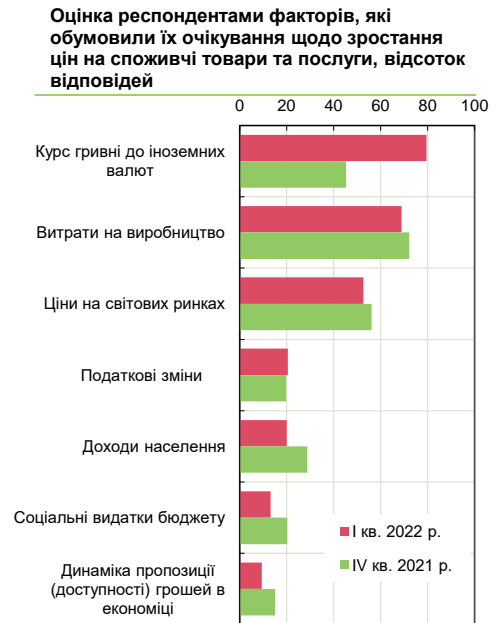
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	19.7	24.6	19.2	20.4	13.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	24.4	29.5	38.5	33.0	21.3
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	2.1	6.8	8.6	11.4	4.5
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	10.9	17.8	16.1	26.6	17.0
кількості працівників	3.4	8.2	15.9	15.6	13.9

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

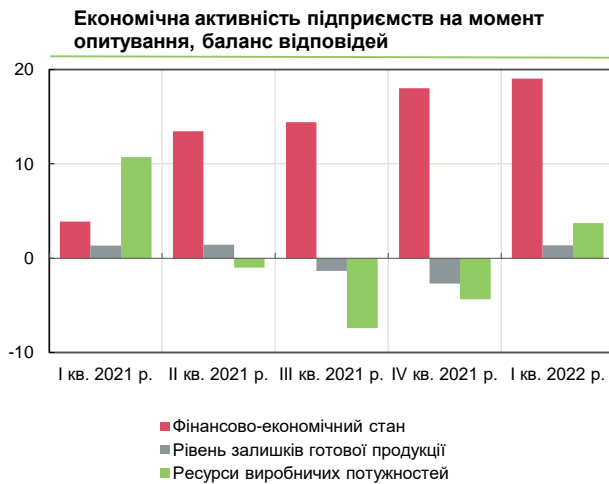
Графік 1

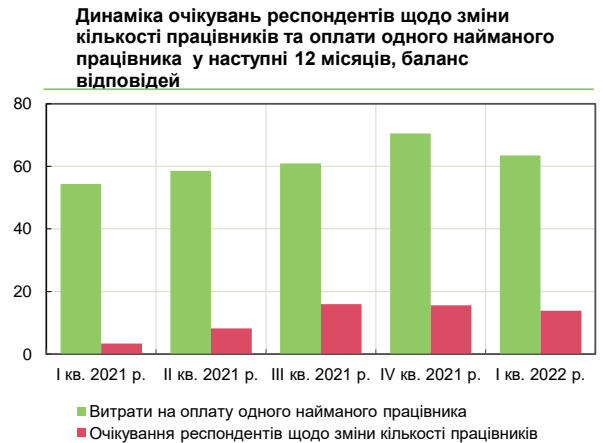
Графік 2

Графік 3

Графік 4

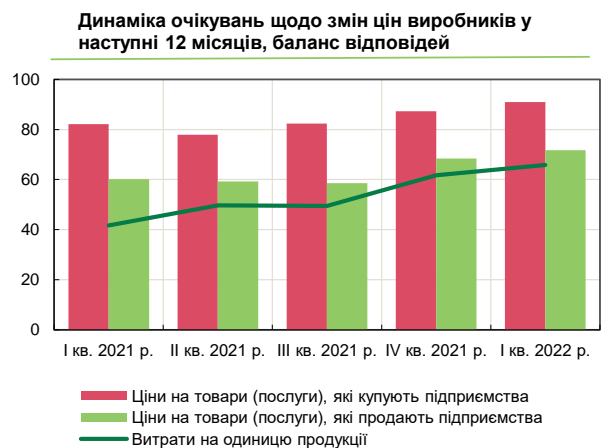

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

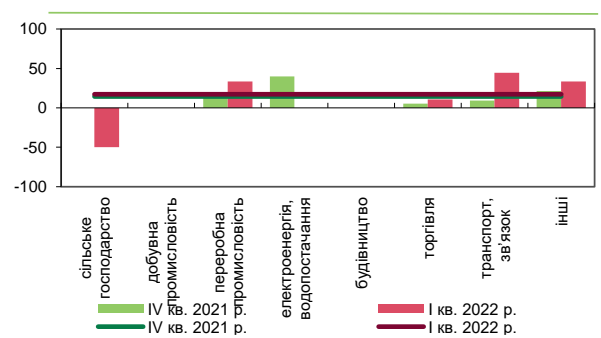
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

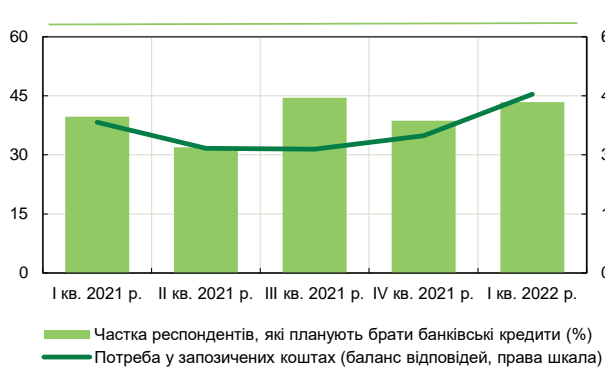
Графік 8

Динаміка очікувань обсягів іноземних інвестицій у наступні 12 місяців підприємствами, які їх залучають, за видами

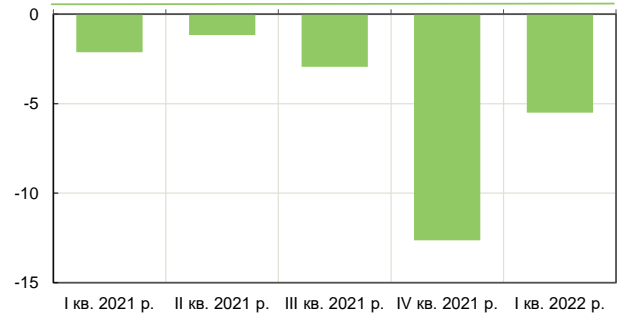
Графік 9

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 10

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 11

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

